

BARWNIKI I PIGMENTY	NORMA BRANŻOWA	BN-69
	Barwniki Zasady i sole naftoelanowe	6041.04
		Zamiast ¹⁾
		Grupa katalogowa X 23



1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są zasady i sole naftoelanowe stosowane głównie w przemyśle włókienniczym jako komponenty czynne przy otrzymywaniu barwników azowych na włóknach celulozowych.

1.2. Normy związane

- PN-58/C-04707 Barwniki. Pobieranie próbek
 PN-62/C-04710 Barwniki naftoelanowe. Barwienie porównawcze
 PN-62/C-04712 Zasady naftoelanowe. Metody badań
 PN-62/C-04713 Sole zasad naftoelanowych. Metody badań
 PN-63/P-04908 Kontrola jakości wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie odporności wybarwień na tarcie
 PN-56/P-04914 Kontrola jakości wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie odporności wybarwień na prasowanie
 PN-57/P-04930 Kontrola jakości wyrobów włókienniczych. Wyznaczanie odporności wybarwień na pra-

nie mechaniczne w temperaturze 60°C.

2. OZNACZENIE

2.1. Podział - wg tabl. 1 i 2.

2.2. Przykład oznaczenia komponentu czynnego o nazwie Zasada czerwieni naftoelanowej KB:

ZASADA CZERWIENI NAFTOELANOWEJ KB BN-69/6041-04

3. WYMAGANIA

3.1. Odcień - praktycznie zgodny z wzorcem.

3.2. Trwałość na tarcie suche i mokre - praktycznie zgodna z wzorcem.

3.3. Trwałość na prasowanie - praktycznie zgodna z wzorcem.

3.4. Trwałość na pranie w temperaturze 60°C - praktycznie zgodna z wzorcem.

3.5. Pozostałe wymagania - wg tabl. 1 i 2.

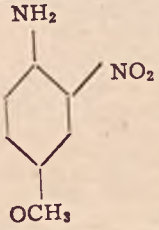
Tablica 1. Zasady naftoelanowe

Rodzaj zasady	Nazwa chemiczna	Wzór budowy	Masa cząsteczkowa (1961 r.)	Wygląd zewnętrzny	Substancji dwuazującej się, %cc najmniej	Substancji nie dwuazującej się, %cc, najwyżej
Zasada czerwieni naftoelanowej KB	chlorowodorek 1-metylo-2-amino-4-chlorobenzenu		178,064	proszek drobnokryształiczny barwy jasnoszarej z odcieniem kremowym lub różowym	88	0,2
Zasada szkarłatu naftoelanowego G	2-amino-4-nitro-1-metylobenzen		152;150	jednorodny proszek barwy żółtej	90	nie oznacz się
Zasada szkarłatu naftoelanowego RC	chlorowodorek 2-amino-4-nitro-1-metoksybenzenu		204,615	jednorodny proszek barwy jasnobiałej	90	0,3

¹⁾BN-66/6041-04, RN-61/MPCh-2048, RN-60/MPCh-1737, ZN-66/MPCh/OE-1915, ZN-62/MPCh/OE-5132, ZN-60/MPCh/OE-5018.

Zjednoczenie Przemysłu Organicznego
 Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Organicznego dnia 27 maja 1969 r.
 jako norma obowiązująca w zakresie produkcji od dnia 1 kwietnia 1970 r.
 (Mon. Pol. nr 40/1970 poz. 334)

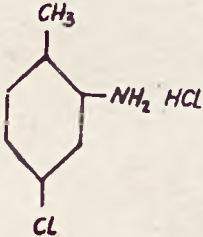
W tablicy 1, poz. 5 zmienia się następująco:

Zasada borda naftoelanowego GP	1-amino-2-nitro-4-metoksybenzen		168,150	proszek drobnokryształiczny barwy pomarańczowo-czerwonej	96	0,4 ¹⁾
				pasta barwy pomarańczowo-czerwonej	65	0,3

zmiana 1 — Biuletyn PKNMIJ nr 12/71 poz. 163
zmiana 2 — Biuletyn PKNMIJ nr 10/78 poz. 95

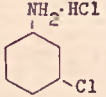
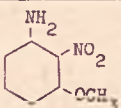
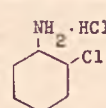
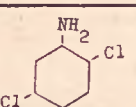
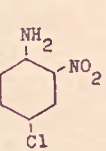
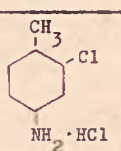
(Biuletyn PKNMIJ nr 11—12/85 poz. 104)

W tablicy 1, pierwszy wiersz (nie licząc główki) zmienia się następująco:

Zasada czerwieni naftoelanowej	Chlorowodorek 1-metylo-2-amino-4-chlorobenzenu		178,064	Proszek drobnokryształiczny barwy jasnoszarej z odcieniem kremowym lub różowym	88	0,2
				Pasta barwy jasno-szarej z odcieniem kremowym lub różowym	50	0,1

zmiana 1 — Biuletyn PKN nr 12/71 poz. 163

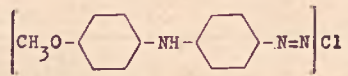
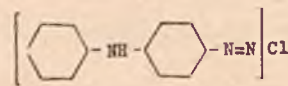
cd. tabl. 1

Rodzaj zasady	Nazwa chemiczna	Wzór budowy	Masa cząsteczkowa (1961 r.)	Wygląd zewnętrzny	Substancji dwuazującej się, %, co najmniej	Substancji nie dwuazujących się, %, najwyżej
Zasada oranżu naftoelanowego GC	chlorowodorek metachloroaniliny		164,044	jednorodny proszek barwy szarobeżowej	90	0,3
Zasada borda naftoelanowego GP	1-amino-2-nitro-3-metoksybenzen		168,150	proszek drobnokrystaliczny barwy pomarańczowoczerwonej	96	0,4 ¹⁾
Zasada żółcieni naftoelanowej GC	chlorowodorek ortochloroaniliny		164,035	proszek drobnokrystaliczny barwy od jasno- do ciemnoszarej	94	0,5
Zasada szkarłatu naftoelanowego GC	1-amino-2,5-dwuchlorobenzen		162,02	produkt krystaliczny barwy fioletowszarej	99	0,2
Zasada czerwieni naftoelanowej 3 GL	2-nitro-4-chloroanilina		172,57	produkt krystaliczny barwy pomarańczowej	75 ²⁾	0,3
Zasada czerwieni naftoslanowej G	chlorowodorek 1-metylo-4-amino-2-chlorobenzen		178,064	produkt krystaliczny barwy jasnoszarej z odcieniem różowym lub kremowym	88	1

¹⁾ Dla produktu przeznaczzonego na eksport najwyżej 0,3%.

²⁾ W obrocie handlowym produkt należy przeliczać na wzorec zawierający 50% 2-nitro-4-chloroaniliny.

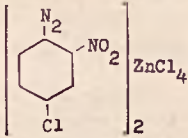
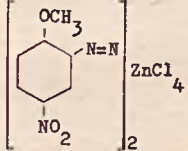
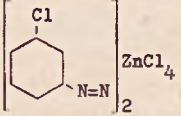
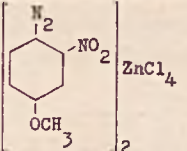
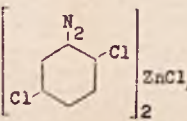
Tablica, 2. Sole naftoelanowe

Rodzaj soli	Nazwa chemiczna	Wzór budowy	Masa cząsteczkowa (1961 r.)	Wygląd zewnętrzny	Substancji sprzęgającej, %	Substancji nierozpuszczalnych w wodzie, %, najwyżej	pH
Sól błękitu naftoelanowego BT	Chlorek dwaazonio- wy p-metoksy-p-aminodwufenylaminy		261,71	proszek barwy brunatnoczerwonej pasta barwy brunatnoczerwonej	44+46 co najmniej 50	0,8 1,5	3,5+4,5
Sól granatu naftoelanowego RT	Chlorek dwaazonio- wy p-aminodwufenylaminy		231,615	proszek barwy żółto-oliwkowej pasta barwy żółto-oliwkowej	36+38 co najmniej 40	0,8 1,5	3+4

W tablicy 2 wprowadza się zmianę pH dla następujących soli naftoelanowych:

1. Sól Błękitu naftoelanowego BT pH $2,8 \div 4$,
2. Sól Granatu naftoelanowego RT — pH $2,8 \div 4$,
3. Sól Czerwieni naftoelanowej 3GL — pH $2,4 \div 4$,
4. Sól Szkarłatu naftoelanowego RC — pH $2,4 \div 4$,
5. Sól Oranżu naftoelanowego GC — pH $2,4 \div 4$,
6. Sól Borda naftoelanowego GP — pH $2,4 \div 4$.

cd. tabl. 2

Rodzaj soli	Nazwa chemiczna	Wzór budowy	Masa cząstecz- kowa (1961 r.)	Wygląd zewnętrz- ny	Substan- cji sprzęga- jącej, %	Substan- cji nieroz- puszczal- nych w wodzie, %, najwyżej	pH
Sól czer- wieni naftoe- lanowej 3 GL	2-nitro-4- -chlorodwu- azobenzen stabilizo- wany chlor- kiem cynko- wym		576,307 wolnej zasady 172,573	proszek o zabar- wieniu jasnosza- rym do żółtego	19+22	0,7	3+4,5
Sól szkar- łatu naf- toelano- wego RC	3-nitro-6- -metoksy- dwaazoben- zen stabi- lizowany chlorkiem cynkowym		283,735	proszek o zabar- wieniu jasnobru- natnym z odcieniem czerwonym	19+22	0,8	3+4,5
Sól oran- żu naf- toelano- wego GC	3-chloro- dwaazoben- zen stabi- lizowany chlorkiem cynkowym		486,28	proszek barwy kremowej	19+22	1	3+5
Sól borda naftoe- lanowego GP	2-nitro-4- -metoksy- dwaazoben- zen stabi- lizowany chlorkiem cynkowym		567,49	proszek barwy jasnożół- tej do brunatnej	19+22	1	2,8÷3,8
Sól szkar- łatu naftoe- lanowego GG	2,5-dwu- chlorodwu- azobenzen stabilizo- wany chlor- kiem cynko- wym		555,20 wolnej zasady 162,03	proszek barwy różowej do jas- brun- nawnej	19+22	1	3+4,5

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

5. BADANIA

4.1. Pakowanie. Zasady naftoelanowe w postaci proszków należy pakować w worki z folii z plastyfikowanego PCW, a następnie w beczki drewniane ze sklejki o pojemności 25 ÷ 110 l w bębny metalowe o pojemności 30 ÷ 100 l.

Zasady naftoelanowe w postaci past należy pakować w beczki drewniane z klepki o pojemności 115 l lub w beczki drewniane ze sklejki o pojemności 15 ÷ 110 l.

Sole naftoelanowe należy pakować w worki z folii z plastyfikowanego PCW, a następnie w bębny metalowe o pojemności 30 ÷ 100 l.

Na każdym opakowaniu należy umieścić trwały napis zawierający co najmniej:

- nazwę lub znak wytwórni,
- oznaczenie wg rozdz. 2,
- wagę brutto i netto,
- numer partii,
- datę produkcji.

4.2. Przechowywanie i transport. Zasady i sole naftoelanowe należy przechowywać w szczelnie zamkniętych opakowaniach, w pomieszczeniach ciemnych, suchych, chłodnych (o temperaturze poniżej 30°C). Przewozić dowolnymi środkami transportu z zabezpieczeniem przed wilgocią i nasłonecznieniem.

5.1. Rodzaje badań. Ustala się dwa rodzaje badań: badania niepełne oraz badania pełne.

a) Badania niepełne

- dla zasad polegają na sprawdzeniu: odcienia, zawartości substancji dwuazującej się i substancji nie dwuazujących się;

- dla soli naftoelanowych polegają na sprawdzeniu: odcienia, zawartości substancji sprzęgającej, substancji nierozpuszczalnych w wodzie oraz pH. Badaniom niepełnym należy poddać każdą partię produkowanego barwnika.

b) Badania pełne polegają na sprawdzeniu zgodności z wymaganiami podanymi w 3.1, 3.2, 3.3, 3.4, 3.5. Badania pełne należy wykonywać przy każdej zmianie wzorca i przy okresowej kontroli produkcji, która powinna być wykonywana dla każdej marki barwnika co najmniej raz w roku.

5.2. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej - wg PN-58/C-04707.

5.3. Oznaczanie odcienia zasad i soli naftoelanowych - wg PN-62/C-04710. Badany barwnik odpowiada wymaganiom normy, jeżeli odcienie barwy wybarwień wykonanych barwnikiem badanym i wzorcowym są praktycznie zgodne.

5.4. Oznaczanie zawartości substancji dwuazującej się w zasadach naftoelanowych - wg PN-62/C-04712.

5.5. Oznaczanie substancji nie dwuazujących się w zasadach naftoelanowych - wg PN-62/C-04712.

5.6. Oznaczanie zawartości substancji sprzęgającej w solach naftoelanowych - wg PN-62/C-04713.

5.7. Oznaczanie substancji nierozpuszczalnych w wodzie w solach naftoelanowych - wg PN-62/C-04713 p. 2.2, stosując do sączenia lejek sitowy (Büchnera).

5.8. Badanie trwałości na tarcie suche i mokre - wg PN-63/P-04908, w porównaniu z wzorcem na wybarwieniach przygotowanych wg PN-62/C-04710 o intensywności podstawowej (1/1) wzorca pomocniczego, bez utrwalań na tkaninie bawełnianej, bielonej, nieapreturowanej, o splocie płóciennym.

Badany barwnik odpowiada wymaganiom normy, jeżeli odporność na tarcie wybarwień wykonanych barwnikiem badanym i wzorcowym jest praktycznie zgodna.

5.9. Badanie trwałości na prasowanie - wg PN-56/P-04914, na wybarwieniach przygotowanych zgodnie z 5.8.

Badany barwnik odpowiada wymaganiom normy, jeżeli odporność na prasowanie wybarwień wykonanych barwnikiem badanym i wzorcowym jest praktycznie zgodna.

5.10. Badanie trwałości na pranie w temperaturze 60°C - wg załącznika umieszczonego w PN-57/P-04930 dla ręcznego wykonania prania, na wybarwieniach przygotowanych zgodnie z 5.8.

Badany barwnik odpowiada wymaganiom normy, jeżeli odporność na pranie wybarwień wykonanych barwnikiem badanym i wzorcowym jest praktycznie zgodna.

5.11. Oznaczanie pH soli naftoelanowych - wg PN-62/C-04713.

5.12. Ocena wyników badań. Należy uznać, że partia barwnika odpowiada wymaganiom normy, jeżeli wyniki badań wg 5.1 a) oraz ostatecznie wyniki badań trwałości wybarwień przeprowadzonych wg wytycznych podanych w 5.1 b) wykazały zgodność z wymaganiami normy.

K O N I E C

BG PW
BN. 003718



40000000342073